

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/91263,Uroczystosci-75-rocznicy-smierci-bl-ks-Stefana-Wincentego-Frelichowskiego-patron.html>
06.05.2024, 22:40

Uroczystości 75. rocznicy śmierci bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego, patrona polskich harcerzy - Toruń, 22-23 lutego 2020

W obchodach uczestniczył prof. Mirosław Golon, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku.

Pomnik bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego w Toruniu

Uroczystość 75. rocznicy śmierci błogosławionego ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego (22.01.1913 Chełmża pod Toruniem – 23.02.1945 Dachau) miała w tym roku wyjątkowo uroczystą formę. Należały do nich wielkie, dwudniowe uroczystości harcerskie związane z tradycyjnym rajdem kopernikańskim, ważną rocznicą w historii światowego skautingu, a także z co raz uroczyciej obchodzoną rocznicą śmierci Patrona Harcerstwa jakim został, błogosławiony ponad 20 lat temu (czerwiec 1999 roku) wielki kapłan i harcerz. Kilkuset

harcerzy z całej Polski przybyło do Torunia, a zwieńczeniem rajdu był uroczysty apel w niedzielę 23 lutego na Rynku Staromiejskim.

Najbardziej uroczystym elementem obchodów była Msza św. z udziałem czterech biskupów (ks. biskup Wiesław Śmigiel – ordynariusz diecezji toruńskiej; ks. biskup Andrzej Suski – pierwszy ordynariusz diecezji toruńskiej, biskup senior; ks. biskup Józef Szamocki – biskup pomocniczy diecezji toruńskiej oraz ks. biskup Arkadiusz Okrój – biskup pomocniczy diecezji pelplińskiej) oraz ponad dwudziestu innych kapłanów z całego wielkiego Pomorza. W przepięknej gotyckiej świątyni Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w uroczystej mszy wzięło udział bardzo wielu harcerzy. Obecne były sztandary instytucji i organizacji, w tym patronackich placówek, jak np. Szkoły Podstawowej nr 19 im. Błogosławionego Stefana Wincentego Frelichowskiego. Przypomnieć należy, że to w tej architektonicznej perle gotyckiego stylu, a zarazem po prostu jednej z toruńskich śródmiejskich parafii, młody kapłan po seminarium w Pelplinie, rozpoczął w 1 lipca 1938 roku posługę kapłańską jako wikary. Kilkanaście miesięcy później to z tej parafii został uprowadzony przez okupantów.

- Warto dodać, że uroczystości odbywały się w Toruniu, który cały czas jest przyozdobiony z okazji minionych kilka tygodni temu wielkich uroczystości z okazji setnej rocznicy powrotu Pomorza do Polski w 1920 roku. Należą do nich m.in. bramy triumfalne, nawiązujące do tych, które sto lat temu witały w Toruniu polskich żołnierzy i Powrót do Wolnej Polski po 127 latach niewoli (pozostała część Pomorza wracała po 148 latach, gdyż została zniewolona już w pierwszym rozbiorze). Ten rocznicowy okres, to wspomnianie stulecia odzyskania niepodległości warto wspomnieć szczególnie mocno, ze względu na biografię Błogosławionego. Urodził się jeszcze na zniewolonym Pomorzu, ale już w dzieciństwie widział zrywanie się Polaków do wolności, gdy od jesieni 1918 r. na Pomorzu zaczął bardzo aktywizować się polskich ruch narodowy. Chełmża, miasto z którym związany był wówczas wspinały kapłan i żołnierz polskiej sprawy - ks. Józef Wrycza, była świadkiem, szczególnie w styczniu 1919 roku, wyjątkowo dużej aktywności polskiej. Symboliczne życiorysie malutkiego chłopca było to, że tuż przed siódmymi urodzinami, historia dała mu niezwykły prezent - włączenie Chełmży do Polski. W jego późniejszym życiu, bardzo religijnym, a także silnie związanym z harcerstwem, patriotyzm był bardzo ważny. To dlatego we wrześniu 1939 roku, został przez Niemców aresztowany, i skazany na męczeńską drogę, przez Fort VII w Toruniu, obóz w Nowym Porcie w Gdańsku, a następnie przez Stutthof, Sachsenhausen aż po Dachau, gdzie 23 lutego 1945 r., dwa miesiące przed wyzwoleniem obozu przez amerykańskich żołnierzy, poniósł śmierć - podkreśla prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk.

PROGRAM

22 marca 2020 r. (sobota) **Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (ul. Gagarina 11)**

- **18.00-19.30** – kominek z okazji Dnia Myśli Braterskiej oraz 75. rocznicy śmierci bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego,
- **19.30-20.00** – poczęstunek.

23 marca 2020 r. (niedziela)

- **10.30-11.20** – uroczysty apel kończący XXXVII Ogólnopolski Rajd Kopernikański (Rynek Staromiejski w Toruniu)
- **11.20-11.50** – poczęstunek w sali kominkowej Domu Harcerza (Rynek Staromiejski 7 w Toruniu)
- **12.00** – uroczysta Msza święta z okazji 75. rocznicy śmierci bł. ks. Wincentego Frelichowskiego (Sanktuarium bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego, ul. Panny Maryi 2, Toruń)

Na uroczystości zapraszają: [Parafia Wniebowzięcia NMP i bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego](#), Chorągiew Kujawsko Pomorska ZHP. Informacja o uroczystościach na stronie Diecezji Toruńskiej ([link](#)).

Bł. ks. Stefan Wincenty Frelichowski (1913-1945)
– urodził się kilkanaście kilometrów od Torunia w miasteczku Chełmża, gdzie rozpoczął edukację, a także bardzo mocno

związał się z harcerstwem. W 1931 roku wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie, kontynuując aktywność społeczną w harcerstwie i innych organizacjach. Wyświęcony został w 1937 roku, a w lipcu 1938 r. został wikariuszem parafii Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Toruniu, nadal aktywnie działając w harcerstwie.

Ostatnia droga życia błogosławionego Stefana Wincentego Frelichowskiego rozpoczęła się kilka dni po zajęciu Torunia przez Niemców. 11 września 1939 roku został po raz pierwszy aresztowany przez Gestapo, po krótkim zwolnieniu, ponownie uwięziono go 18 września. Więzienna droga wiodła przez niemiecką hitlerowską katownię w Forcie VII w Toruniu, więzienie w Gdańsku Nowym Porcie, obozy Stutthof i Sachsenhausen oraz Dachau, położony pod Monachium w Bawarii. W KL Dachau wśród tysięcy więźniów była także bardzo liczna grupa polskich kapłanów, a 868 spośród nich poniosło w tej katowni śmierć. W tym także ks. Stefan Wincenty Frelichowski, który w okresie epidemii tyfusu w obozie na przełomie 1944/1945 zaangażował się w pomoc dla współwięźniów. Zmarł w obozie 23 lutego 1945 roku.

Jest dziś jednym z patronów diecezji toruńskiej oraz patronem polskich harcerzy.